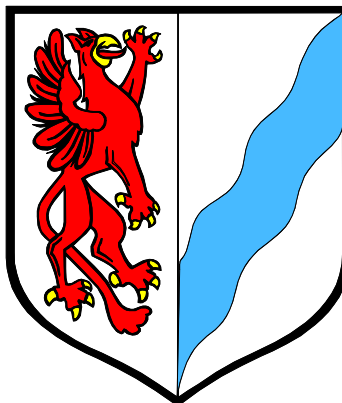

**Prezydent Miasta
Stargard Szczeciński**

**Informacja z wdrażania
Strategii rozwiązywania problemów społecznych
Miasta Stargardu Szczecińskiego
na lata 2006 – 2013**

w 2010 roku

czerwiec, 2011 r.

Spis treści

Spis treści.....	2
I CEL STRATEGICZNY:.....	3
Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka.	3
1. Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym - kierunki:.....	3
2. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego - kierunki:	8
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami - kierunki:.....	10
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie - kierunki:...	13
II CEL STRATEGICZNY:	15
Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	15
1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego – kierunki:.....	15
2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania - kierunki:.....	16
3. Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień – kierunki:.....	17
4. Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych - kierunki:	20
III CEL STRATEGICZNY:.....	23
Zintegrowany system wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.	23
1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień - kierunki:.....	23
2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki – kierunki:	23
3. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem – kierunki:	25
IV CEL STRATEGICZNY:.....	28
System wsparcia seniorów.	28
1. Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług - kierunki:	28
2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych - kierunki:	29
V CEL STRATEGICZNY:	32
Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	32
1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej – kierunki:.....	32
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego – kierunki:	33

I CEL STRATEGICZNY:

Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka.

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym - kierunki:

- 1) podnoszenie jakości i dostępności realizowanego systemu świadczeń rodzinnych,**
- 2) aktualizacja i realizacja zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi wieloletniego programu budownictwa socjalnego,**
- 3) rozwój współpracy pomiędzy MOPS-em a Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego i innymi zarządcami lokali mieszkalnych celem zapewnienia rodzinie odpowiedniego do potrzeb schronienia,**
- 4) rozwój usług społecznych sprzyjających podniesieniu poziomu i jakości edukacji, m.in. dokształcanie kadry pedagogicznej (warsztaty, konferencje),**
- 5) podniesienie poziomu włączania rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych m.in. poprzez: promowanie aktywnych postaw społecznych celem zwiększenia uczestnictwa rodziców w przedsięwzięciach poszczególnych placówek,**
- 6) tworzenie i rozwój sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży, m.in.: zwiększenie dostępności bazy już istniejącej, organizacja czasu wolnego (boiska, miejsca zabaw, kluby, zajęcia pozalekcyjne), tworzenie nowych obiektów,**
- 7) upowszechnienie i uelastycznienie opieki przedszkolnej i w żłobku,**
- 8) współdziałanie w budowaniu programów i projektów z zakresu promocji zdrowia w środowisku dzieci, młodzieży i rodzin,**
- 9) organizowanie imprez dla dzieci w ramach projektów pisanych przez pracowników socjalnych MOPS.**

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na swojej stronie internetowej systematycznie aktualizował informator dotyczący pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych. Informacje w przedmiotowym zakresie umieszczane były również w gablocie usytuowanej przy sali obsługi klientów Ośrodka. Ponadto bieżące informacje dotyczące uprawnień do świadczeń pomocy społecznej przekazywane były przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej.

W celu zaspokajania potrzeb w zakresie lokali socjalnych Miasto przekwalifikowało 16 uwalnianych lokali mieszkalnych docelowych położonych w budynkach stanowiących własność Miasta na lokale socjalne. Są to m.in. mieszkania uwolnione przez dotychczasowych najemców, którzy w drodze zamiany podnajęli nowo wybudowane lokale z zasobów STBS. W 2010 r. miasto pozyskało do zasiedlenia 96 lokali z ruchu ludności i uwolnień na podstawie wyroków sądowych oraz 42 lokale z zasobów Spółki powstałych przy udziale finansowym Gminy – Miasta Stargard Szczeciński.

Miasto złożyło do Banku Gospodarstwa Krajowego wnioszek o udzielenie wsparcia finansowego na utworzenie 22 lokali mieszkalnych powstających w wyniku realizacji przez Stargardzkie TBS Sp. z o. o budowy budynku mieszkalnego przy ul. Śniadeckiego 7

w Stargardzie Szczecińskim, w celu podnajmowania osobom fizycznym niespełniającym warunków otrzymania lokalu socjalnego. W ramach ww. przedsięwzięcia Miasto jest zobowiązane do powiększenia zasobu lokali socjalnych o lokale w liczbie i o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej liczbie i łącznej powierzchni użytkowej lokali utworzonych z udziałem wsparcia finansowego z BGK-u. Wniosek Miasta został zakwalifikowany do udzielenia wsparcia. Przedsięwzięcie będzie realizowane w latach 2011 – 2012.

W okresie sprawozdawczym MOPS i STBS kontynuowali dotychczasową współpracę:

- realizowali Program pomocy osobom zagrożonym eksmisją, którego celem jest utrzymanie osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobieganie eksmisjom i bezdomności. W ramach tego Programu MOPS współpracował również z innymi zarządcami lokali mieszkalnych. W 2010 r. Program realizowało 218 rodzin, w tym 119 rodzin, które przystąpiły do Programu w 2010 r. Kontrakt socjalny zrealizowały 33 rodziny, uzyskując pomoc oddłużeniową. Z uczestnictwa w Programie zostało wykluczonych 58 uczestników (w tym 1 zgon), z uwagi na nierealizowanie kontraktu socjalnego. Uczestnictwo w Programie kontynuuje 119 rodzin, które zobowiązane są do dalszej realizacji kontraktów socjalnych w roku 2011 i kolejnych latach,
- brali udział w posiedzeniach komisji mieszkaniowych ds. zasobów mieszkaniowych miasta Stargard Szczeciński oraz ds. rozpatrywania wniosków o wynajem mieszkań wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Stargardzkiego TBS Sp. z o. o.,
- pracownicy socjalni sporządzali protokoły i wywiady środowiskowe obrazujące sytuację materialno-bytową osób ubiegających się o ulgę w spłacie wierzytelności Miasta z tytułu opłat czynszowych.

W zakresie rozwoju usług społecznych sprzyjających podnoszeniu poziomu i jakości edukacji oraz włączania rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi Miasto zorganizowało szkolenia dla:

- wychowawców V klas stargardzkich szkół podstawowych z realizacji profilaktycznego programu pt.: „Fantastyczne Możliwości”,
- pedagogów szkolnych w ramach kampanii profilaktycznej „Nie dla dopalaczy” pt.: „Dopalacze okiem toksykologa oraz w kontekście działań profilaktycznych”.

W okresie sprawozdawczym działania na rzecz włączania rodziców do współpracy ze szkołą były podejmowane w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” poprzez prowadzenie „Szkoły dla Rodziców”. Ideą tego przedsięwzięcia było podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców, zwłaszcza tych, którzy mieli problemy w wykonywaniu swojej funkcji rodzicielskiej. Zajęcia prowadzone były metodą warsztatową oraz w oparciu o fachową literaturę przez trenerów, przeszkolonych liderów, a także zaproszonych specjalistów. Również działania na rzecz włączania rodziców do współpracy w ze szkołą ramach ww. Programu kontynuowały Szkolne Grupy Konsultacyjne. Działania te polegały na wspólnym rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczych.

Powyższe działania szkoły realizowały poprzez organizowanie licznych warsztatów, festynów rodzinnych, akcji charytatywnych oraz prelekcji wygłaszanych przez rodziców dzieci.

Ponadto MOPS w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej realizował program skierowany do rodziców i dzieci „Mama i ja razem przez świat”, który otaczał opieką rodziny dysfunkcyjne. W 2010 r. programem objęto 21 osób, w tym 11 dzieci. Formy pracy z rodzicami polegały na określaniu ich mocnych stron, podnoszeniu samooceny, poprawianiu relacji rodzic – dziecko. Praca z dziećmi polegała natomiast na nauce poprzez

zabawę, wyrównywaniu szans edukacyjnych, uczeniu zachowań akceptowalnych, walce z agresją i przemocą. Na bieżąco przeprowadzano również pedagogizację rodzin niewydolnych wychowawczo w rejonach działań pracowników socjalnych.

W ramach organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży Miasto w 2010 r. kontynuowało realizację Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, dzięki któremu dzieci i młodzież miały możliwość uczestniczenia w otwartych, popołudniowych zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych we wszystkich 8 szkołach podstawowych i 4 gimnazjach na terenie Miasta. Organizowane zajęcia umożliwiły dzieciom i młodzieży aktywne spędzanie czasu wolnego. Łącznie tygodniowo w szkołach odbywało się średnio około 500 godzin zajęć, w których udział wzięło około 3600 uczniów.

Zajęcia dla dzieci i młodzieży uczącej się realizowane były także przez Stargardzkie Centrum Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury oraz Młodzieżowy Ośrodek Sportowy w Stargardzie Szczecińskim. W 2010 r. w wyniku porozumienia zawartego pomiędzy MDK i SCK uzgodniono podział kompetencji, według których SCK zajmuje się działalnością skierowaną do osób dorosłych, a MDK – do dzieci i młodzieży. Edukacja kulturalna w Stargardzkim Centrum Kultury prowadzona była w 5 pracowniach tematycznych, w zajęciach uczestniczyło łącznie 90 osób. Młodzieżowy Dom Kultury w 2010 r. prowadził działalność w dwóch działach: Wychowania Estetycznego i Imprez Masowych oraz Wychowania Technicznego i Rekreacji. W ramach tych działów funkcjonowało 11 pracowników oraz klub szachowy i akademia przedszkolaka. Zajęcia odbywały się w wymiarze 325 godzin tygodniowo dla około 740 uczestników. MDK udostępniał swoje pomieszczenia na organizowane przez szkoły dyskoteki oraz studio nagrań dla zespołów działających w szkołach, jak i dla przedszkoli na organizowanie zabaw mikołajkowych oraz spektakli teatralnych. Z pomieszczeń MDK korzysta również Stowarzyszenie „Miedwie” oraz Klub Szachowy „Mechanik”, który organizuje cykliczne, ogólnodostępne turnieje szachowe, Oddział Kolejowy PTTK im. E. Góreckiego, klub ekologiczny, zespół break – Dance i klub japonistyki.

Z kolei MOS prowadził działalność w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach, aktywizując i rozbudzając zainteresowania sportowe uczniów w sekcjach: lekkiej atletyki, koszykówki, piłki nożnej oraz pływakkiej. Działalność Młodzieżowego Ośrodka Sportowego oparta jest na ścisłej współpracy z KS „Spójnia”, LKS „Pomorze”, KP „Błękitni”, MKS „NEPTUN”. Z ww. klubami MOS podpisał umowy o współpracy, na mocy których podejmowane są działania sprzyjające rozwojowi sportu dzieci i młodzieży na terenie naszego miasta. Dzięki tym uzgodnieniom stworzona została kompleksowa struktura szkolenia sportowego. W 2010 r. MOS był organizatorem i współorganizatorem:

- 12 imprez sportowych o zasięgu rejon – miasto,
- 72 imprez sportowych o zasięgu powiatowym,
- 17 imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim,
- 2 imprez o zasięgu ogólnopolskim.

W przedmiotowych imprezach uczestniczyło łącznie 9.384 młodych zawodników.

Oprócz ww. działań podobnie jak w latach ubiegłych funkcjonowały także pozaszkolne świetlice i ogniska wychowawcze realizujące programy socjoterapeutyczne. Każde dziecko, które trafiło do świetlicy, otrzymało pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Dodatkowo świetlice podejmowały kontakty z rodzicami w celu poprawy funkcjonowania całej rodziny. Świetlice prowadzone były przez organizacje pozarządowe tj.:

- Chorągiew Zachodniopomorską ZHP Hufiec Stargard (22 uczestników),
- Centrum Socjalne Caritas (49 uczestników),

- Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (12 uczestników),
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – prowadziło dwa Środowiskowe Ogniska Wychowawcze (40 uczestników),
- Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu - świetlica integracyjna dla dzieci z autyzmem i ich rodzin (24 uczestników),
- świetlica socjoterapeutyczna „Tęcza” (11 osób).

W 2010 r. do sześciu przedszkoli miejskich uczęszczało 856 dzieci, natomiast prywatne placówki dysponowały 435 miejscami.

Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego realizowany był przez 392 dzieci w 26 oddziałach zorganizowanych w szkołach podstawowych i przez 141 dzieci w 6 oddziałach zorganizowanych w przedszkolach.

Żłobek Miejski dysponował łącznie (w obydwu budynkach) 133 miejscami. Liczba przyjętych dzieci podlegała stałym rotacjom co pozwoliło na zmniejszenie liczby dzieci oczekujących (44) na przyjęcie do żłobka.

W kwestii dotyczącej budowania programów i projektów z zakresu promocji zdrowia w środowisku dzieci, młodzieży i rodzin w 2010 r. dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz uczniów klas I - III gimnazjów Miasto zorganizowano edukacyjne programy profilaktyczne z zakresu uzależnień, tj.:

- klasy IV uczestniczyły w programie profilaktycznym Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” prowadzonym przez wychowawców,
  - klasy V uczestniczyły w programie profilaktycznym „Fantastyczne Możliwości” prowadzonym przez wychowawców,
  - klasy VI uczestniczyły w programie profilaktycznym „Jestem OK.!” prowadzonym przez przeszkolone pielęgniarki medycyny szkolnej,
  - klasy I, II i III objęte były programem Szkolnej Interwencji Profilaktycznej.
- Łącznie ww. działaniami profilaktycznymi zostało objętych 4.071 uczniów.

W okresie sprawozdawczym Miasto było partnerem realizacji Powiatowego Tygodnia Walki z Rakiem poświęconego profilaktyce nowotworów, głównie raka piersi i narządów rodnych. Podczas trwania Tygodnia prowadzone były prelekcje oraz wykłady specjalistów o nowotworach płuc, gruczołu krokowego u mężczyzn, nikotynizmie, prawidłowym odżywianiu, zwiększeniu aktywności fizycznej oraz wczesnym wykrywaniu cukrzycy. Ponadto mieszkańcy Stargardu Szczecińskiego mogli skorzystać z badań profilaktycznych, tj. mammografii, cytologii, badania urologicznego, badania poziomu cukru, cholesterolu oraz pomiarów ciśnienia tętniczego. W ramach Tygodnia zorganizowano konkurs fotograficzny pn. „Zdrowie w twoim obiektywie”, który miał na celu popularyzację zdrowego stylu życia, podniesienie świadomości społecznej. Konkurs zachęcał również do aktywnego spędzania czasu wolnego.

W 2010 r. Miasto przekazało środki finansowe dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia, tj.:

- prowadzenie przez Koło Nr 1 Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków Punktu Wczesnego Wykrywania Cukrzycy, w którym możliwe było wykonanie bezpłatnego pomiaru poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego oraz poziomu cholesterolu i trójglicerydów. W ramach Punktu Stowarzyszenie prowadziło edukację zdrowotną mieszkańców naszego miasta poprzez rozpowszechnianie materiałów dotyczących profilaktyki cukrzycy, a w przypadku jej wykrycia doboru odpowiedniej diety oraz samokontroli. W 2010 roku

Stowarzyszenie dokonało 4820 badań, zaś działaniami profilaktycznymi objęto 7.302 osoby,

- prowadzenie edukacji w zakresie profilaktyki raka piersi przez Stowarzyszenie Amazonek „Stokrotka” m.in. w ramach Powiatowego Tygodnia Walki z Rakiem . Stowarzyszenie popularyzowało wiedzę w środowisku na temat raka piersi oraz propagowało metody diagnostyczne pozwalające na jego wczesne wykrycie. W działaniach Stowarzyszenia uczestniczyło ok. 900 osób,
- prowadzenie działalności edukacyjnej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży przychodzącej do Klubu Abstynenta „ALA”, np. w formie zajęć plastycznych, gier i konkursów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej.

W ramach dodatkowych form pracy socjalnej MOPS zorganizował dla 30 dzieci z najuboższych rodzin zabawę mikołajkową. Ponadto pracownicy socjalni w zakresie współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi, typowali rodziny z dziećmi do uzyskania wsparcia niepieniężnego w postaci:

- paczek z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia (189)
- 250 par obuwia pozyskanego od firmy handlowej „Marek”,
- żywności i odzieży przekazanej przez Chrześcijańską Służbę Charytatywną, Filia w Stargardzie Szczecińskim (dla 380 rodzin),
- żywności w naturze pochodzącej z Banku Żywności przekazanej przez Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek (dla 73 rodzin),
- odzieży, zabawek i żywności, pościeli przekazanej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej (dla 300 osób),
- wycieczki do Parku Dinozaurów w Nowinach Wielkich z okazji Dnia Dziecka (dla 30 dzieci),
- paczek pozyskanych od osób prywatnych (dla 15 rodzin),
- sprzętu domowego, obuwia i odzieży przekazanych od osób prywatnych (dla 19 rodzin),
- uczestnictwa w okresie wakacji w Programie „ Przyjazne Wakacje” (dla 12 osób),
- zabawy Mikołajkowej w MDK (dla 30 dzieci).

Ocena realizacji celu szczegółowego 1.

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) **podnoszenie jakości i dostępności realizowanego systemu świadczeń rodzinnych,**
- 2) **aktualizacja i realizacja zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi wieloletniego programu budownictwa socjalnego,**
- 3) **rozwój współpracy pomiędzy MOPS-em a Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego i innymi zarządcami lokali mieszkalnych celem zapewnienia rodzinie odpowiedniego do potrzeb schronienia,**
- 4) **rozwój usług społecznych sprzyjających podniesieniu poziomu i jakości edukacji, m.in. doksztalcanie kadry pedagogicznej (warsztaty, konferencje),**
- 5) **podniesienie poziomu włączania rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych m.in. poprzez promowanie aktywnych postaw społecznych celem zwiększenia uczestnictwa rodziców w przedsięwzięciach poszczególnych placówek,**
- 6) **tworzenie i rozwój sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży, m.in.: zwiększenie dostępności bazy już istniejącej, organizacja czasu**

- wolnego (boiska, miejsca zabaw, kluby, zajęcia pozalekcyjne), tworzenie nowych obiektów,
- 7) upowszechnienie i uelastycznienie opieki przedszkolnej i w żłobku,
  - 8) współdziałanie w budowaniu programów i projektów z zakresu promocji zdrowia w środowisku dzieci, młodzieży i rodzin.

Kierunki wymagające rozszerzenia lub zintensyfikowania działań: **organizowanie imprez dla dzieci w ramach projektów pisanych przez pracowników socjalnych MOPS** - z uwagi na ograniczone możliwości w pozyskiwaniu środków finansowych (od osób prywatnych i prawnych) pracownicy socjalni nie mogą realizować projektów na poziomie lat ubiegłych. Jedyną możliwością jest współpraca w tej dziedzinie z innymi podmiotami np. organizacjami pozarządowymi.

2. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w szczególności: psychologicznego, prawnego, socjalnego - kierunki:

- 1) rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej,
- 2) upowszechnianie działań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodzin,
- 3) wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej,
- 4) zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo,
- 5) wspomaganie powstawania i rozwój istniejących grup wsparcia i grup samopomocowych,
- 6) podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie,
- 7) uzupełnianie infrastruktury socjalnej miasta, m.in. zorganizowanie miejsca pobytu dla samotnych matek z dziećmi, tworzenie mieszkań chronionych.

W dążeniu do likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspierania i usprawniania systemu wsparcia dla rodziny, w szczególności psychologicznego, prawnego, socjalnego Miasto dofinansowało działania realizowane w tym obszarze przez organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie „Serce Dzieciom” w ramach Punktu dla ofiar przemocy w rodzinie prowadziło poradnictwo psychologiczne i prawne w ramach którego udzielono 1662 porad,
- NSZOZ Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia udzieliła 3.607 porad z zakresu terapii, uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz uzależnienia od środków odurzających i substancji psychotropowych,
- Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA” w ramach swojej działalności prowadził punkt informacyjno - konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, w którym przedstawiał podstawowe informacje dotyczące ww. problemu oraz ofertę pomocy w tym zakresie,
- w ramach gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet, w tym kobiet z dziećmi pozbawionymi schronienia, prowadzonego na zlecenie Miasta przez Centrum Socjalne Caritas zapewniano pomoc socjalną i psychologiczną 21 kobietom i 24 dzieciom.

W ramach udzielania porad specjalistycznych z mieszkańcami miasta regularnie współpracowali również: konsultant prawny i terapeuci zatrudnieni w MOPS. Brali oni również udział w spotkaniach organizowanych w ramach realizowanych programów w Klubie Integracji Społecznej. Informacji z zakresu pomocy społecznej udzielali pracownicy socjalni, którzy prowadzili pracę socjalną w 1803 rodzinach. W 2010 roku sporządzono 1730 kontraktów socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej, w tym z 58 osobami bezdomnymi, 97 osobami uzależnionymi od alkoholu, z 1303 osobami bezrobotnymi i z 6 osobami dotkniętymi przemocą domową. Aspirant pracy socjalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w okresie od stycznia do marca 2010 roku był zatrudniony w wymiarze ½ etatu a od miesiąca kwietnia 2010 roku zatrudniony jest na pełen etat. Wykonywał on zadania asystenta rodzinnego, polegające na wspieraniu rodzin niewydolnych wychowawczo.

W ramach upowszechniania działań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców prowadzono w MOPS, w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, „Szkółę dla rodziców”. Zorganizowano 13 spotkań, które poprowadzili pedagog, psycholog i psychoterapeuta. W spotkaniach udział wzięło 9 rodziców.

Ponadto w ramach kampanii profilaktycznej „Nie dla dopalaczy” organizowanej przez Miasto rodzice uczniów stargardzkich szkół podstawowych i gimnazjów mieli możliwość wzięcia udziału w prelekcjach, które prowadził certyfikowany instruktor terapii uzależnień. Każdy z uczestników spotkania otrzymał materiały edukacyjne w przedmiotowym zakresie.

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej MOPS udzielał pomocy finansowej i w naturze. Ponadto w ramach pomocy pozafinansowej prowadzono pracę socjalną oraz Klub Integracji Społecznej. Pomocą Ośrodka objęto łącznie 5.475 osoby w 2.609 rodzinach. W 2010 r. pomocą w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto 4.038 osób, a w tym:

- dzieci do 7 roku życia – 634 (w tym posiłek w szkole -53),
- uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych – 888 (w tym posiłek w szkole -712),
- pozostałe osoby – 2786 (w tym posiłek w jadłodajniach -119).

W 2010 r. Centrum Socjalne Caritas wydało 37.690 gorących posiłków i 62.050 śniadań i kolacji z czego 8.703 sfinansowanych zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Tą formą pomocy MOPS objął 363 osoby. Ponadto Polski Czerwony Krzyż udzielał klientom MOPS pomocy w formie paczek żywnościowych (wydano 90 paczek) oraz w formie odzieży dla 70 rodzin (350 osób), jak również dla 20 uczniów wydano wyprawki szkolne.

Promując m.in. zdrowy styl życia Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta "ALA" poprzez swoją działalność umożliwiało mieszkańcom miasta uczestnictwo w grupach samopomocowych, których celem jest pomoc osobom dotkniętym problemami alkoholowymi. Były to: Grupa Wsparcia, dwie grupy „AA”, grupa „AL-ANON” oraz grupa edukacyjno-wstępna. Łącznie w spotkaniach grup udział wzięło około 190 osób.

W zakresie ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie w 2010 r. Miasto wsparło kontynuację realizacji przez Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Stargardzie Szczecińskim programu edukacji zdrowotnej „Szkoła Rodzenia”. Głównym jego zadaniem jest przygotowanie kobiet w ciąży do porodu naturalnego oraz pełnienia nowej roli związanej z pojawieniem się dziecka. Podczas 9 kursów trwających 6 tygodni (cykl spotkań - 2 razy w tygodniu) udział w zajęciach wzięło 260 kobiet. Zdecydowana większość uczestniczek odbyła poród w lokalnym szpitalu.

Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. kontynuowało realizację programu „Potrzebny Dom”:

- podprogram „Na Start” – w ramach którego 1 osoba otrzymała mieszkanie docelowe,
- podprogram „Bez Barier” – w wyniku współpracy pomiędzy Stargardzkim STBS Spółka z o.o a Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Pomost” w styczniu 2010 roku oddano 1 mieszkanie dla osoby niepełnosprawnej ruchowo przy ul. Śniadeckiego,
- podprogram „Nie Sami” –w dotychczas przekazanych 3 segmentach wielorodzinnych zamieszkują osoby powyżej 55 roku życia. W 2010 r. nie oddano żadnych nowych mieszkań,
- podprogram „Nasz Dom” – oddano drugie mieszkanie rodzinkowe dla wychowanków Domu Dziecka, zlokalizowane w budynku dawnego internatu przy ul. K. Szymanowskiego 56. W mieszkaniu zamieszkało 13 podopiecznych Domu Dziecka nr 2.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) **rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej,**
- 2) **wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej,**
- 3) **wspomaganie powstawania i rozwój istniejących grup wsparcia i grup samopomocowych,**
- 4) **podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.**
- 5) **upowszechnianie działań mających na celu podnoszenie kompetencji opiekunów - wychowawczych rodzin.**

Kierunki wymagające rozszerzenia lub zintensyfikowania działań:

- 1) **zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo** - wymagane jest zwiększenie dostępności tej formy wsparcia poprzez zatrudnienie asystentów rodzinnych. Obecna oferta MOPS w stosunku do liczby środowisk wymagających pomocy jest niewystarczająca,
  - 2) **uzupełnianie infrastruktury socjalnej miasta, m.in. zorganizowanie miejsca pobytu dla samotnych matek z dziećmi, tworzenie mieszkań chronionych** - zauważa się potrzebę zapewnienia mieszkań wspomaganych dla osób bezdomnych, które będą realizowały indywidualny program wychodzenia z bezdomności.
- 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami - kierunki:**
- 1) **zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:**
    - **organizacja i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,**
    - **zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,**
    - **organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,**

- organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom,
- 2) szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi,
- 3) tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych,
- 4) upowszechnianie funkcjonowania interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży, szczególnie w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”,
- 5) rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży,
- 6) tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- 7) podjęcie działań zmierzających do utworzenia dla dzieci i młodzieży grup terapeutycznych i grup wsparcia,
- 8) zintensyfikowanie działań w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- 9) wsparcie i aktywizacja osób opuszczających domy dziecka, rodziny zastępcze i inne placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W ramach zabezpieczenia potrzeb bytowych dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin ubogich, podejmowano na terenie miasta szereg różnorodnych działań. M.in. MOPS realizował Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach którego pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności objęto ogółem 1.522 dzieci (w tym 765 dzieciom opłacono ciepły posiłek).

Również organizacje pozarządowe (Caritas, ZHP, TPD), prowadzące świetlice socjoterapeutyczne i ogniska wychowawcze, realizowały działania w tym zakresie. Dożywianiem oraz pomocą materialną, kompensującą braki środowiskowe (poprzez zakup przyborów szkolnych, plecaków a także odzieży) objęto uczestniczące w tych zajęciach dzieci. Ponadto na zlecenie Miasta, w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” Centrum Socjalne Caritas prowadziło dożywianie dzieci poprzez dostarczanie bułek do wszystkich stargardzkich szkół podstawowych i gimnazjów. W 2010 r., w trakcie trwania roku szkolnego, dzieci otrzymały 60.185 bułek.

W 2010 r. z pomocy MOPS w formie zasiłków celowych na zaspokajanie podstawowych potrzeb korzystało ogółem 2.059 rodzin.

Z pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego skorzystało łącznie 776 uczniów, w tym 379 ze szkół podstawowych, 207 z gimnazjalnych oraz 190 ze szkół ponadgimnazjalnych. Natomiast pomocy materialnej na zakup podręczników udzielono 320 uczniom klas od I – III.

Szkoły organizowały również akcje charytatywne na rzecz najuboższych rodzin.

Poza pomocą finansową i rzeczową tworzone warunki do realizacji programów socjoterapeutycznych. W ramach budżetu Miasta zabezpieczono środki finansowe na funkcjonowanie popołudniowych świetlic prowadzonych przez organizacje pozarządowe, w ramach których oferowano różnorodne zajęcia (w tym zajęcia socjoterapeutyczne i terapeutyczne). Ww. zajęcia prowadzono w świetlicach „Promyk” funkcjonujących w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.

Na wniosek Prezesa Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Miasto, we współpracy z STBS Sp. z o.o., udostępniło i wyremontowało lokal użytkowy przy ul. Warszawskiej 16, który przeznaczono pod działalność Ośrodka Kuratorskiego. Głównym

celem tej placówki będzie prowadzenie działalności profilaktycznej, opiekuńczo-wychowawczej oraz resocjalizacyjno-terapeutycznej.

W 2010 r., w NSZOZ-ie Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia funkcjonowała grupa socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Ponadto specjalista prowadził także diagnozę i terapię dzieci wykorzystywanych seksualnie oraz spotkania konsultacyjne z ich opiekunami i rodzicami.

Miasto dofinansowało również organizację 14 – dniowego obozu socjoterapeutycznego dla 54 dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy. Realizatorem zadania było Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie.

Zorganizowano także 10 dniowy obóz terapeutyczno – rehabilitacyjny dla 5 osób niepełnosprawnych intelektualnie, wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym. Z proponowanych zajęć skorzystało dodatkowo 2 podopiecznych świetlicy socjoterapeutycznej.

W zakresie upowszechniania funkcjonowania interdyscyplinarnych zespołów kontynuowano spotkania 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych – zespołów interdyscyplinarnych, działających w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Uczestnicy powyższych grup oraz przedstawiciele innych instytucji podejmowali działania na rzecz dzieci i ich rodzin będących w kryzysie. Poza ww. celem Program ten spełnia także jeszcze inną istotną rolę – daje wszystkim podmiotom, które zajmują się pomocą rodzinom pozostającym w kryzysie, możliwość interdyscyplinarnej pracy, co czyni ich pomoc bardziej efektywną, skuteczniejszą i przede wszystkim szybszą. W ramach ww. Programu w szkołach podstawowych i gimnazjach odbywały się regularne spotkania 5 grup interdyscyplinarnych, w skład których, poza kadrą pedagogiczną szkół, wchodził przedstawiciele: Straży Miejskiej, Komendy Powiatowej Policji, MOPS, zawodowi kuratorzy sądowi i pielęgniarki szkolne. Uczestnicy powyższych grup oraz przedstawiciele innych instytucji podejmujących działania na rzecz dzieci i ich rodzin stale podnosili swoje kwalifikacje zawodowe w szeregu szkoleń, kursów, a także kontynuując naukę w ramach specjalizacji, studiów wyższych i podyplomowych.

Ponadto w ramach ww. kampanii „Nie dla dopalaczy” odbyło się szkolenie pt. „Dopalacze okiem toksykologa oraz w kontekście działań profilaktycznych” dla lekarzy, pielęgniarek, pedagogów szkolnych, pracowników Straży Miejskiej oraz Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim.

Osoby opuszczające domy dziecka, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze bądź oświatowo-wychowawcze całodobowego pobytu, wzorem lat ubiegłych mogły skorzystać z pomocy w ramach programu „Na Start”. Na terenie miasta funkcjonują 3 inkubatory z 14 lokalami, które Miasto wynajmuje od STBS i podnajmuje osobom opuszczającym ww. placówki, realizującym program usamodzielniania (jest to I etap programu). Mieszkańcy tych lokali korzystają z obniżek czynszu i dodatków mieszkaniowych. W 2010 r. jeden mieszkaniec inkubatora otrzymał mieszkanie docelowe w ramach II etapu programu.

Ponadto tej grupie osób udzielono następującej pomocy:

- opuszczającym domy dziecka i rodziny zastępcze (pomoc na usamodzielnienie – 9 osób, pomoc na kontynuowanie nauki – 53 osób, pomoc rzeczowa na zagospodarowanie – 18 osoby, praca socjalna – 80 osób),
- opuszczającym zakłady poprawcze (pomoc na kontynuowanie nauki – 2 osoby, praca socjalna – 2 osoby),
- opuszczającym młodzieżowe ośrodki wychowawcze (pomoc rzeczowa na zagospodarowanie – 1 osoba, kontynuowanie nauki – 4 osoby, praca socjalna – 5 osób),

- opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego (pomoc na usamodzielnienie – 1 osoba, kontynuowanie nauki – 8 osób, pomoc rzeczowa na zagospodarowanie – 4 osób, praca socjalna – 13 osób),
- opuszczającym młodzieżowe ośrodki socjoterapii – całodobowa opieka (na kontynuowanie nauki – 1 osoba, praca socjalna – 1 osoba).

Ocena realizacji celu szczegółowego 3:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych.

4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie - kierunki:

- 1) wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie,
- 2) zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami pozarządowymi,
- 3) inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 4) upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

W kwestii dotyczącej inicjowania i rozwoju różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną Miasto w 2010 roku dofinansowało działania realizowane w tym obszarze przez organizacje pozarządowe, tj. w szczególności:

- „VIII Festyn Motoryzacyjny św. Krzysztofa” - zorganizowany przez Automobilklub Stargardzki: impreza adresowana do wszystkich mieszkańców miasta, w ramach której przeprowadzono m.in. otwarty konkurs wiedzy o ruchu drogowym, wyścigi na ¼ mili oraz konkurs jazdy zręcznościowej,
- „Gospel Days” - zorganizowane przez Stargardzkie Stowarzyszenie Muzyczne impreza kulturalna o charakterze integracyjnym, skierowana do młodzieży i dorosłych zainteresowanych podniesieniem swoich umiejętności wokalnych oraz poznaniem nurtu muzyki gospel,
- „V Maraton MTB dookoła jeziora Miedwie” - zorganizowany przez Stargardzkie Towarzystwo Cyklistów; impreza sportowa skierowana do młodzieży i dorosłych, w której udział wzięło ok. 300 zawodników,
- Festyn „Ulica Magiczna” - zorganizowany przez Książnicę Stargardzką przy współudziale Urzędu Miejskiego,
- Stargardzki Turniej Karate „Shobu.Kan” – zorganizowany przez Stargardzkie Stowarzyszenie Karate,
- „Jesienne Trudy” - długodystansowy rajd na orientację zorganizowany przez SKO „15. Południk”, skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych.

Przedsięwzięcia turystyczno – rekreacyjne o charakterze integracyjnym, skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych organizowało w 2010 r. także Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze, w tym m.in.: „Powitanie Wiosny”, „Rajd po Ziemi Stargardzkiej”, „Stargard – Klejnot Pomorza”, „Rajd Jesienny” i „Rajd Mikołajkowy”.

Ocena realizacji celu szczegółowego 4:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych.

II CEL STRATEGICZNY:

Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego – kierunki:

- 1) dążenie do zwiększenia zakresu usług dla osób wykluczonych społecznie w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej,
- 2) zmniejszanie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez MOPS i współpracujące z nim organizacje pozarządowe,
- 3) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rozwoju aktywnych narzędzi rynku pracy, np. robót publicznych, prac interwencyjnych, zatrudnienia wspieranego i socjalnego, prac społecznie użytecznych,
- 4) systematyczne doksztalcanie pracowników socjalnych,
- 5) aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- 6) wsparcie i aktywizacja osób opuszczających zakłady karne,

W ramach redukowania zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego na terenie miasta w 2010 r. organizowano we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy prace społecznie - użyteczne. Do wykonywania ww. prac MOPS wytypował 267 osób bezrobotnych będących jednocześnie klientami Ośrodka, a pracę podjęło 141 osób. W ciągu roku 89 osób zrezygnowało z wykonywania prac społecznie - użytecznych bez uzasadnienia przyczyny, 22 osoby podjęły zatrudnienie, 4 osoby PUP skierował na staż, 1 osoba zmarła, 1 osoba została osadzona w areszcie, 2 osoby przerwały prace z uwagi na otrzymanie zasiłku stałego, 1 osoba zrezygnowała ze względu na konieczność zapewnienia opieki niepełnosprawnemu dziecku, 6 osób nie podjęło pracy ze względu na zły stan zdrowia.

W zakresie reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez Klub Integracji Społecznej (działający w MOPS) pracownicy socjalni udzielali informacji o instrumentach rynku pracy, kierowali klientów do doradcy zawodowego oraz na kursy organizowane przez PUP. Podpisali także 1.303 kontrakty socjalne, zobowiązując m.in., do aktywnego poszukiwania zatrudnienia.

MOPS kontynuując realizację Partnerskiego Projektu Systemowego w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przeprowadził aktywizację społeczną i zawodową dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W projekcie udział wzięło 38 osób. Na potrzeby uczestników projektu przeprowadzono treningi psychologiczne, doradztwo zawodowe i prawne oraz podstawowy kurs językowy. Udział w projekcie umożliwił zdobycie uczestnikom nowej wiedzy i umiejętności praktycznych poprzez szkolenie komputerowe i kurs na prawo jazdy kategorii B oraz szkolenie zawodowe w zakresie: eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych, kierowca wózka jezdniowego z obsługą kas fiskalnych, projektowanie i tworzenie biżuterii, wizaż i stylizacja.

W 2010 r. MOPS kontynuował działania skierowane do osób wykluczonych społecznie. W ramach KIS zrealizowano projekty: „Mama i ja razem przez świat”, „Pomóżmy sobie”, „Lepsze jutro”, „Przyjazne wakacje”. W programach uczestniczyły łącznie 64 osoby dorosłe i 23 dzieci.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek współpracował także z Centrum Integracji Społecznej w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS. Do programu reintegracji społecznej i zawodowej realizowanego przez CIS Ośrodek skierował 65 osób.

W ramach aktywizacji zawodowej pracownicy socjalni Ośrodka prowadzili także pracę socjalną z osobami opuszczającymi zakłady karne. W 2010 r. MOPS udzielił pomocy 49 osobom opuszczającym zakład karny oraz 1 rodzinie na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym. W celu poprawy sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin przyznano 81 świadczeń. Pracownicy socjalni podpisali z tą grupą osób 28 kontraktów socjalnych, które szczegółowo określały kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu Miasto przekazało dotacje na:

- prowadzenie przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej Centrum Integracji Społecznej,
- prowadzenie przez Centrum Socjalne Caritas gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionymi schronienia oraz ogrzewalni dla osób bezdomnych,
- stwarzanie przez Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Ala” środowiska alternatywnego dla abstynentów, osób uzależnionych i ich rodzin (Klub Abstynenta), umożliwianie uczestnictwa w grupach samopomocowych.

Ocena realizacji celu szczegółowego :1

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania - kierunki:

- 1) rozwijanie stałej współpracy jednostek Samorządu Miejskiego, organizacji pozarządowych i Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia,
- 2) objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, m.in. w ramach Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej),
- 3) tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy,
- 4) współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 5) bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych,
- 6) wsparcie osób bezrobotnych w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji,
- 7) intensyfikacja działań mających na celu reintegrację zawodową i społeczną osób bezrobotnych, m.in. przez stworzenie i wsparcie tworzenia Klubów i Centrów Integracji Społecznej.

Instytucje działające na terenie Miasta tworzą system wsparcia dla osób bezrobotnych. Na bieżąco wymieniają informacje odnośnie zjawiska bezrobocia i monitorują ten problem np. w ramach Powiatowej Rady ds. Zatrudnienia.

Osoby długotrwale bezrobotne uczestniczyły w 2010 r. w Programie reintegracji społecznej i zawodowej prowadzonym w Centrum Integracji Społecznej (w okresie sprawozdawczym Programem objęto 85 osób, w tym 25 uczestników z edycji z 2009 r.). W ramach Programu uczestnicy podnosili swoje kwalifikacje zawodowe bądź zdobywali nowe, odbywając praktyki zawodowe u pracodawcy. W celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych pracownicy socjalni MOPS-u udzielali informacji o instrumentach rynku pracy, kierowali do doradcy zawodowego, pośrednika pracy oraz na kursy organizowane przez PUP, a także mobilizowali klientów do aktywności zawodowej, zawierając kontrakty socjalne, w ramach których klienci zobowiązani byli do prowadzenia kart aktywności zawodowej.

Z kolei w ramach Klubu Integracji Społecznej utworzono grupę dla osób długotrwale bezrobotnych „Lepsze jutro”. Do programu zakwalifikowano 30 osób. Program kierowany był do osób bezrobotnych z terenu Starego Miasta i Śródmieścia i miał na celu głównie reintegrację zawodową osób bezrobotnych. W ramach programu odbywały się zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz spotkania wspierające z terapeutą oraz psychologiem.

Poprzez uruchomienie dwóch parków przemysłowych (Stargardzkiego Parku Przemysłowego i Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii) Miasto tworzyło sprzyjające warunki dla potencjalnych inwestorów i wspierało rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Działania te umożliwiły stworzenie ok. 2000 dodatkowych miejsc pracy na terenie miasta.

Na bieżąco aktualizowano również na stronie internetowej SARL Sp. z o.o. bazę danych nieruchomości inwestycyjnych w SPP w formie mapy interaktywnej.

Na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego środki pozyskiwane są głównie przez Powiatowy Urząd Pracy - dysponujący właściwymi instrumentami i usługami rynku pracy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

3. Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień – kierunki:

- 1) zdiagnozowanie problemu narkomanii w mieście i podjęcie działań w kierunku stworzenia niezbędnego zaplecza do rozwiązywania tego problemu,
- 2) wzmacnianie istniejącego systemu pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom (pomoc terapeutyczna, psychologiczna, prawna, socjalna, medyczna),
- 3) zintensyfikowanie działań w zakresie edukacji społecznej i promowania zdrowego stylu życia,
- 4) rozwijanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, zarówno mających charakter edukacyjny, jak i dostarczających możliwości alternatywnego spędzania czasu wolnego w sposób atrakcyjny i rozwijający zdolności młodych ludzi,

- 5) podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemami uzależnień,
- 6) upowszechnianie pracy interdyscyplinarnej instytucji i służb,
- 7) wzmacnianie i rozwijanie istniejącego systemu rozwiązywania problemu przemocy domowej.

W zakresie działalności profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży kontynuowano realizację edukacyjnych programów profilaktycznych („Jaś i Małgosia na tropie”, „Fantastyczne Możliwości”, „Jestem OK.!”) oraz Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Edukacyjne programy profilaktyczne, realizowane w szkołach pozwoliły dzieciom zdobyć wiedzę w zakresie problemu alkoholowego i umiejętność dokonywania odpowiednich wyborów. Działania podejmowane w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” umożliwiły z kolei realizowanie tych wyborów i aktywne spędzanie czasu wolnego. W dalszym ciągu jest realizowany Program Szkolnej Interwencji Profilaktycznej jako narzędzie pracy z uczniami sięgającymi po alkohol czy narkotyki, a także z ich rodzicami.

W 2010 roku w ramach porozumienia z Gminą - Miastem Szczecin wspierano realizację przez Miejską Izbę Wytrzeźwień w Szczecinie programu interwencyjno-motywacyjnego skierowanego do osób zatrzymanych do wytrzeźwienia na terenie Stargardu Szczecińskiego. W 2010 roku z terenu naszego miasta do Izby Wytrzeźwień w Szczecinie dowieszone zostały 193 osoby. Z osobami tymi prowadzone były rozmowy mające na celu uświadomienie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu oraz motywowanie do skorzystania z oferty stargardzkich placówek świadczących pomoc w tym zakresie.

Podobnie jak w latach ubiegłych finansowano działania podejmowane przez stargardzkie instytucje i organizacje w obszarze problemów alkoholowych, w tym także przemocy w rodzinie, tj. w szczególności działania podejmowane przez:

- NSZOZ Przychodnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – usługi zdrowotne z zakresu ponadpodstawowych programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, w tym dla osób stosujących i doświadczających przemocy a także z zakresu psychoterapii osób zagrożonych uzależnieniem od środków psychotropowych,
- Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA” – stwarzanie środowiska alternatywnego dla abstynentów oraz zapewnienie działania grup samopomocowych. Ponadto w 2010 roku Stowarzyszenie po raz pierwszy zorganizowało obóz terapeutyczny dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy,
- Stowarzyszenie „Serce Dzieciom” –Punkt dla ofiar przemocy w rodzinie,
- Chorągiew Zachodniopomorska ZHP Hufiec Stargard – świetlica socjoterapeutyczna (styczeń-luty 2010 r.),
- Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – świetlica socjoterapeutyczna i obóz terapeutyczno-rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym ,
- Centrum Socjalne Caritas – gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet, w tym kobiet z dziećmi pozbawionymi schronienia , świetlica socjoterapeutyczna, bezpieczny pokój przesłuchań dla dzieci ofiar przemocy oraz realizacja dożywiania w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Od września do grudnia 2010 r. roku w Centrum działał także Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy, gdzie zatrudniano

w ramach środków pozyskanych z PCPR-u specjalistów od uzależnienia i współuzależnienia, pracownika socjalnego i prawnika,

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Szczecinie – Środowiskowe Ogniska Wychowawcze realizujące programy socjoterapeutyczne oraz obóz socjoterapeutyczny dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas swoich posiedzeń dokonywała kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przez sprzedawców i właścicieli przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ponadto członkowie Komisji uczestniczyli w nocnych kontrolach pubów i restauracji przeprowadzanych wspólnie z funkcjonariuszami KPP. Głównym celem kontroli było ujawnianie i karanie osób sprzedających alkohol osobom nieletnim i nietrzeźwym.

Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie Szczecińskim prowadziła systematyczne działania „Trzeźwy Poranek” ukierunkowane na ujawnianie nietrzeźwych kierujących. Kontrole przeprowadzano m.in. z udziałem Żandarmerii Wojskowej.

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznym i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży prowadzone były działania zmierzające do przeciwdziałania zjawisku narkomanii. Polegały one na prowadzeniu spotkań z gronem pedagogicznym, nauczycielskim oraz młodzieżą, w trakcie których prowadzone były pogadanki na temat szkodliwości zażywania narkotyków, odpowiedzialności karnej za przestępstwa narkotykowe.

W 2010 r. Miasto zakupiło narkotesty oraz alkomaty dla Centrum Socjalnego Caritas, Straży Miejskiej i Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim. Z kolei w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2007-2013 podjęto dodatkowe działania profilaktyczne, w tym w szczególności zorganizowano Kampanię „Nie dla dopalaczy”. W ramach Kampanii podejmowano następujące działania:

1. We wszystkich stargardzkich gimnazjach zorganizowano koncerty hip-hopowe w wykonaniu zespołu „Sha i Czu”. Wykonywane utwory promowały życie wolne od używek.
2. Zorganizowano spotkania dla uczniów stargardzkich szkół z przedstawicielami Straży Miejskiej, mające na celu uświadomienie młodym ludziom ryzyka, jakie niesie ze sobą używanie środków o działaniu zbliżonym do narkotyków – dopalaczy. Realizacja spotkań odbyła się pod nadzorem pedagogów szkolnych.
3. Przeprowadzono prelekcje dla rodziców uczniów stargardzkich szkół podstawowych oraz gimnazjów, które prowadził certyfikowany instruktor terapii uzależnień. Każdy z uczestników spotkania otrzymał materiały edukacyjne w przedmiotowym zakresie tj. ulotki „Rodzice, bądźcie czujni” i „Czy wiecie o dopalaczach tyle, ile Wasze dzieci”.
4. W szkołach, autobusach i przychodniach wywieszono plakaty z hasłem „Dopalacze mogą cię wypalić”.
5. W grudniu 2010 r. odbyło się szkolenie pt. „Dopalacze okiem toksykologa oraz w kontekście działań profilaktycznych” dla lekarzy, pielęgniarek, pedagogów szkolnych, pracowników Straży Miejskiej oraz Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim. Szkolenie prowadził dr Tomasz Janus z Pracowni Toksykologii Klinicznej z Zakładu Medycyny Sądowej PAM w Szczecinie.

Całe zaplecze instytucjonalne wraz z modelem pracy interdyscyplinarnej wypracowanej w zakresie funkcjonujących zespołów (Szkolnych Grup Konsultacyjnych)

w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” pozwalało na kompleksowe i systemowe rozwiązywanie problemów rodzin pozostających w kryzysie z uwagi na występujące w nich problemy alkoholowe, narkotykowe czy przemoc.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

4. Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych - kierunki:

- 1) systematyczny monitoring problemu bezdomności,**
- 2) budowa programu zapobiegania i wychodzenia z bezdomności,**
- 3) rozwijanie pracy socjalnej i pomocy psychologicznej,**
- 4) kontynuacja adaptacji i uruchomienie schroniska dla kobiet, w tym także ofiar przemocy,**
- 5) rozwój sieci mieszkań socjalnych we współpracy z partnerami,**
- 6) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia socjalnego (wspieranego),**
- 7) rozpoznanie możliwości współpracy i nawiązania kontaktu z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi pracę uliczną z bezdomnymi,**
- 8) monitoring skuteczności podejmowanych działań.**

W MOPS współpracę z osobami bezdomnymi prowadzili pracownicy socjalni Zespołu ds. Pomocy Doraźnej i Osób Bezdomnych, współpracując systematycznie z Komendą Powiatową Policji i Strażą Miejską. Wraz z funkcjonariuszami ww. instytucji w okresie od listopada do marca dokonywali monitoringu osób bezdomnych. Pracownicy socjalni byli w stałym kontakcie ze szpitalem miejskim oraz pogotowiem ratunkowym celem zabezpieczenia niezbędnej pomocy medycznej. Osoby bezdomne, które z uwagi na stan zdrowia nie mogły przebywać w schronisku przy współpracy z odpowiednimi Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie umieszczane były w DPS.

Służby socjalne na bieżąco współpracowały z organizacjami, których celem jest niesienie pomocy osobom, w tym bezdomnym tj. PCK, PKPS, Caritas, Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych, i Samotnych Matek z Dziećmi. Ogólna liczba osób bezdomnych przebywających w roku 2010 na terenie Stargardu Szczecińskiego wynosiła 302 osoby, z czego 195 stanowią osoby, których ostatnim miejscem zameldowania był Stargard Szczeciński.

W ramach pracy socjalnej aktywizowano również osoby bezdomne. Zawarto z nimi m.in. 58 kontraktów socjalnych, w wyniku których 13 osób uczestniczyło w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, KIS, w pracach społecznie użytecznych, 15 osób podjęło terapię odwykową, 4 rodziny (przebywające w ośrodku wsparcia) usamodzielniały się uzyskując lokale socjalne, 9 osób podjęło zatrudnienie.

W ramach KIS grupa 24 osób bezdomnych uczestniczyła w projekcie „Pomóżmy sobie”. Na zajęcia zapraszani byli specjaliści, m. in. terapeuta, doradca zawodowy, specjalista BHP, prawnik, policjant, przedstawiciel STBS. Programowi przyświecały następujące cele: osłonowy – zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych, profilaktyczny – zapobieganie utrwalania i poszerzania się zjawiska bezdomności oraz

aktywizacyjny – zmierzający do wyprowadzenia z bezdomności osób rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji.

Jednocześnie Miasto we współpracy z Centrum Socjalnym Caritas podejmowało działania umożliwiające osobom bezdomnym wyjście z trudnej sytuacji w której się znaleźli. Centrum, przy wsparciu finansowym Miasta zapewniało bowiem tym osobom poza noclegiem i wyżywieniem również pomoc psychologiczną, a także reintegrację społeczną i zawodową.

W okresie sprawozdawczym Miasto przekwalifikowało 16 uwalnianych lokali docelowych należących do mieszkaniowego zasobu Miasta na lokale socjalne. Ponadto złożyło do Banku Gospodarstwa Krajowego wnioski o udzielenie wsparcia finansowego na utworzenie 22 lokali mieszkalnych powstających w wyniku realizacji przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o. o budowy budynku mieszkalnego przy ul. Śniadeckiego 7 w Stargardzie Szczecińskim, w celu podnajmowania osobom fizycznym niespełniającym warunków otrzymania lokalu socjalnego. Wniosek Miasta został zakwalifikowany do udzielenia wsparcia, a realizacja przedsięwzięcia nastąpi w latach 2011 –2012. W ramach ww. przedsięwzięcia, Miasto jest zobowiązane do powiększenia zasobu lokali socjalnych o lokale w liczbie i o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej liczbie i łącznej powierzchni użytkowej lokali utworzonych z udziałem wsparcia finansowego z BGK-u.

Ocena realizacji celu szczegółowego 4:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) systematyczny monitoring problemu bezdomności,**
- 2) rozwijanie pracy socjalnej i pomocy psychologicznej,**
- 3) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia socjalnego (wspieranego),**
- 4) monitoring skuteczności podejmowanych działań.**

Kierunki wymagające rozszerzenia lub zintensyfikowania działań:

- 1) budowa programu zapobiegania i wychodzenia z bezdomności** – Miasto współpracując z podmiotami działającymi na rzecz ludzi bezdomnych, w tym w szczególności z Centrum Socjalnym Caritas dysponuje szerokim wachlarzem narzędzi umożliwiającym osobom bezdomnym wyjście z sytuacji, w której się znaleźli. Dotychczas nie powstał jednak sformalizowany program zapobiegania i wychodzenia z bezdomności. Jednocześnie realizowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności winno być oparte na koordynacji działań: MOPS, PUP, STBS, pomocy psychologicznej. Zespół powołany do realizacji programu musi dysponować odpowiednim zapleczem socjalnym. W ofercie dla bezdomnych powinny pojawić się więc następujące instrumenty: mieszkanie (przyznanie lokalu przejściowego) i zatrudnienie (indywidualna praca doradcy zawodowego),
- 2) rozwój sieci mieszkań socjalnych we współpracy z partnerami** – zauważa się potrzebę wprowadzenia mieszkalnictwa wspomaganego przeznaczonego dla osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności.

Kierunek zrealizowany: **kontynuacja adaptacji i uruchomienie schroniska dla kobiet, w tym także ofiar przemocy.**

Kierunek nierealizowany: **rozpoznanie możliwości współpracy i nawiązania kontaktu z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi pracę uliczną z bezdomnymi** - w ocenie MOPS dotychczas realizowana przez pracowników socjalnych praca socjalna z osobami bezdomnymi nie wymaga konieczności wdrażania dodatkowych działań w tym zakresie realizowanych w formie pracy ulicznej.

III CEL STRATEGICZNY:

Zintegrowany system wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień - kierunki:

- 1) upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem internetu i mediów lokalnych (prasa, radio, telewizja kablowa),**
- 2) kontynuacja rozpowszechniania informatorów dotyczących form pomocy i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,**
- 3) wspieranie działań sprzyjających zmianie postrzegania społecznego niepełnosprawności i osób nią dotkniętych.**

Mając na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień w 2010 r. na bieżąco aktualizowano strony internetowe Urzędu Miejskiego zawierające informacje o pomocy świadczonej przez poszczególne instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych. Kontynuowano również rozpowszechnianie na terenie miasta „Informatora Osoby Niepełnosprawnej”. Ponadto systematycznie informowano lokalne media o działaniach podejmowanych przez Miasto na rzecz osób niepełnosprawnych.

Również MOPS na swojej stronie internetowej upowszechniał i aktualizował informacje dotyczące form pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych. Na stronie zamieszczone były akty prawne, wykazy dokumentów niezbędnych do uzyskania poszczególnych świadczeń dla tej grupy potrzebujących. Strona Ośrodka została również dostosowana do potrzeb osób niedowidzących.

W ramach wspierania działań sprzyjających zmianie postrzegania społecznego niepełnosprawności i osób nią dotkniętych Miasto dofinansowało działania podejmowane przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Stargardzie Szczecińskim, które jak co roku zorganizowało obchody Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej oraz igrzyska lekkoatletyczne osób niepełnosprawnych.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych.

2. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki – kierunki:

- 1) realizacja programów profilaktycznych zapobiegających powstaniu niepełnosprawności (choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, diagnozowanie wcześniaków),**

- 2) **zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich,**
- 3) **upowszechnianie informacji na temat możliwego wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych,**
- 4) **wspieranie rozwoju wolontariatu realizującego programy na rzecz osób niepełnosprawnych.**

W 2010 r. kontynuowano zadanie polegające na zapewnieniu zwiększonego dostępu dla osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki. Miasto wspierało organizacje pozarządowe w realizacji zadań zmierzających do polepszenia sytuacji osób niepełnosprawnych oraz pogłębiało współpracę instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:

- prowadzenia Punktu Wczesnego Wykrywania Cukrzycy przez Koło nr 1 Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Stargardzie Szczecińskim. Stowarzyszenie uczestniczyło ponadto w różnych imprezach miejskich podczas, których wykonywało bezpłatnie badania poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego oraz poziomu cholesterolu i trójglicerydów,
- realizacji przez Stargardzkie Stowarzyszenie Chorych na SM zadania polegającego na poprawie sprawności psychicznej i fizycznej osób chorych na stwardnienie rozsiane. Chorzy skorzystali ze 139 zabiegów w komorze niskich temperatur,
- Koła Polskiego Związku Głuchych, które prowadziło rehabilitację dla osób ze schorzeniem narządu słuchu lub mowy. Realizacja tego zadania polegała na rehabilitacji poprzez sztukę – arteterapii i prowadzona była w formie warsztatów teatralnych,
- Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie prowadzonego na zlecenie Miasta przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. W 2010 r. uczestnikami ŚDS było 35 osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- Oddziału Krajowego Towarzystwa Autyzmu, który prowadził rehabilitację 13 dzieci chorych na autyzm oraz 11 dzieci w trakcie diagnozy. Zajęcia prowadzone były w Ośrodku Rehabilitacyjno - Szkolno - Wychowawczym w oparciu o muzykoterapię, arteterapię, zabawy ruchowe, zabawy w świetle ultrafioletowym, ćwiczenia motoryki, zajęcia koordynacji wzrokowo – ruchowej z wykorzystaniem sprzętu rehabilitacyjnego,
- Koła Polskiego Związku Niewidomych, które prowadziło m.in. punkt informacyjno-doradczy, organizowało szkolenia z zakresu orientacji przestrzennej i poruszania się z białą laską oraz szkolenia dla rodziców dzieci z uszkodzonym wzrokiem. Koło prowadziło także imprezy integracyjne i kulturalne: np. spotkanie z okazji Dnia Białej Laski, opłatkowe oraz Klub Aktywności Twórczej. We wszystkich działaniach uczestniczyło około 150 osób,
- prowadzenia przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi:
  - wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci oraz prowadzenie grupy wsparcia, mającego na celu pobudzenie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia pierwszych sygnałów nieprawidłowego funkcjonowania do momentu podjęcia przez nie nauki w szkole. Z dotacji Miasta sfinansowano 308 godzin zajęć, w których udział wzięło 23 dzieci,
  - grupy wsparcia, która wzbogacała kompetencje rodziców i opiekunów w zakresie opieki i pracy z osobą niepełnosprawną, wspomagała rodziców w procesie wychowawczym dzieci niepełnosprawnych, integrowała środowisko rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych. Prowadzono także m.in.: konsultacje

indywidualne psychologa, doradcy rodzinnego, porady prawnika, rehabilitanta. Z konsultacji skorzystało 35 rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych. Oprócz tych działań stowarzyszenie było inicjatorem różnego rodzaju imprez integracyjnych tj. wyjazdów turystycznych, wyjść do kina, teatru. W zajęciach tematycznych i wyjazdach uczestniczyło każdorazowo średni 20-50 osób,

- Powiatowego Tygodnia Walki z Rakiem i Promocji zdrowia, którego celem było zaznajomienie jak największej liczby mieszkańców miasta i powiatu z czynnikami wywołującymi nowotwory oraz metodami ich leczenia.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) realizacja programów profilaktycznych zapobiegających powstaniu niepełnosprawności (choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, diagnozowanie wcześniaków),
- 2) upowszechnianie informacji na temat możliwego wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych.

Kierunek wymagające rozszerzenia lub zintensyfikowania działań: **zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich** - rozproszone informacje na temat możliwych form wsparcia osób niepełnosprawnych wymagają zebrania i utworzenia ogólnodostępnej bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach oraz innych formach pomocy i warunkach korzystania z nich. Przy realizacji tego kierunku należy rozważyć możliwość współpracy ze Starostwem Powiatowym.

Kierunek wymagający podjęcia działań: **wspieranie rozwoju wolontariatu realizującego programy na rzecz osób niepełnosprawnych** - rosnące, zróżnicowane potrzeby w zakresie pomocy niesionej osobom niepełnosprawnym i jednocześnie ograniczone możliwości instytucjonalne wymagają zaangażowania w przedmiotowym zakresie wolontariatu. Stworzenie silnego zaplecza w tym zakresie powinno być działaniem priorytetowym.

3. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem – kierunki:

- 1) zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez: likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, szczególnie obiektach instytucji i placówek miejskich,
- 2) umożliwianie osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich, korzystania ze środków komunikacji miejskiej oraz rozwijanie innych alternatywnych form transportu,
- 3) systematyczne obniżanie krawężników na przejściach i ciągach pieszych oraz stosowanie ramp przykrawężnikowych ułatwiających wejście i zejście oraz zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
- 4) rozwój oddziałów integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach i zagwarantowanie ciągłości kształcenia integracyjnego,
- 5) zapewnienie zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności (korekcyjne, logopedyczne, orientacji przestrzennej, nauki języka migowego),

- 6) umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału działalności sportowej i kulturalnej,**
- 7) utworzenie lub wspieranie tworzenia ośrodków wsparcia dla osób chorych psychicznie,**
- 8) zapewnienie dostępu do mieszkań chronionych,**
- 9) aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.**

Dążąc do integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem Miasto zapewniało ciągłość kształcenia integracyjnego od przedszkola po gimnazjum. Zabezpieczono odpowiednią liczbę oddziałów integracyjnych, w tym 2 oddziały w Przedszkolu Miejskim nr 5, do którego uczęszczało 11 dzieci niepełnosprawnych i jeden oddział w Przedszkolu Miejskim nr 1, do którego uczęszczało 5 dzieci niepełnosprawnych. Ponadto 13 oddziałów w Szkole Podstawowej nr 2, w tym 1 w wychowaniu przedszkolnym i 5 oddziałów w Gimnazjum Integracyjnym. W 2010 r. naukę w gimnazjum pobierało 31 uczniów, natomiast w szkole podstawowej 51 uczniów niepełnosprawnych.

W przedszkolach miejskich prowadzone były zajęcia korekcyjne, logopedyczne i gimnastyczne. W szkołach podstawowych organizowano terapię pedagogiczną, zajęcia logopedyczne, zajęcia korekcji wad postawy, integracyjne dla uczniów klas „0”, rewalidację mowy i terapię muzyką, plastyką, tyfloterapię oraz zajęcia z orientacji przestrzennej. Dzieci brały również udział w zajęciach wyrównawczych.

W 2010 r. Miasto uczestniczyło w kosztach budowy 1 mieszkania wspomagane w wybudowanym przez STBS budynku przy ul. Śniadeckiego 5, które zostało dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo, w ramach realizacji Programu „Bez Barrier”.

Miejski Zakład Komunikacji dostosowywał na bieżąco swój tabor do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Przewozy osób niepełnosprawnych były realizowane głównie na obszarze miasta. Korzystały z nich osoby z niepełnosprawnością ruchową, w tym również na wózkach inwalidzkich, mające potrzeby przemieszczenia się przede wszystkim do szkół i zakładów opieki zdrowotnej. W 2010 r. przewozy były realizowane 2 pojazdami, z których 1 wyposażony był w windę do transportu wózków inwalidzkich a drugi w podjazd dla wózków.

Na bieżąco dostosowywano również infrastrukturę drogową do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tym celu przeprowadzono w 2010 r. modernizację następujących ulic i dróg:

- ul. Różana , ul. Kolejowa, ul. Kościuszki i ul. Okrężna – remont chodników, obniżono krawężniki przy przejściach dla pieszych,
- ul. Metalowa, ul. 9 Zaodrzańskiego Pułku Piechoty, ul. Al. Żołnierza – budowa nowej drogi wraz z ciągiem pieszo-rowerowym, obniżono krawężniki przy przejściach dla pieszych,
- ul. Pogodna – budowa ciągu pieszo-rowerowego, obniżono krawężniki przy przejściach dla pieszych, miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych,
- ul. Przedwiośnie i ul. Jesienna – budowa nowej drogi wraz z ciągiem pieszo – rowerowym, obniżono krawężniki przy przejściach dla pieszych, miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych,
- ul. Rynek Staromiejski – poprawiono dostęp dla osób niepełnosprawnych do obiektów przyległych do rynków (podjazdy dla wózków, obniżono krawężniki, miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych).

W celu aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych działania podejmował również Powiatowy Urząd Pracy. W ramach środków pozyskanych z PFRON skierował 1 osobę niepełnosprawną na staż, a 2 osoby kontynuowały staż rozpoczęty w 2009 r. Ponadto prowadził szkolenia i przekwalifikowania zawodowe.

W 2010 r. PUP pozyskał również środki na aktywizację osób niepełnosprawnych w ramach projektu „Junior”, który zakładał organizację staży dla osób niepełnosprawnych.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) **zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez: likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, szczególnie obiektach instytucji i placówkach miejskich,**
- 2) **umożliwianie osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich, korzystania ze środków komunikacji miejskiej oraz rozwijanie innych alternatywnych form transportu,**
- 3) **systematyczne obniżanie krawężników na przejściach i ciągach pieszych oraz stosowanie ramp przykrawężnikowych ułatwiających wejście i zejście oraz zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,**
- 4) **rozwój oddziałów integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach i zagwarantowanie ciągłości kształcenia integracyjnego,**
- 5) **zapewnienie zajęć rewalidacyjnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności (korekcyjne, logopedyczne, orientacji przestrzennej, nauki języka migowego),**
- 6) **umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej,**
- 7) **zapewnienie dostępu do mieszkań chronionych,**
- 8) **aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.**

Kierunek przewidziany do realizacji w latach następnych: **utworzenie lub wspieranie tworzenia ośrodków wsparcia dla osób chorych psychicznie** - Stworzenie niniejszej formy wsparcia pozwoli na rozszerzenie oferty pomocy dla tej grupy osób niepełnosprawnych.

IV CEL STRATEGICZNY: System wsparcia seniorów

Cele szczegółowe:

1. Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług - kierunki:

- 1) rozwijanie systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania,**
- 2) stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze i pielęgniarские,**
- 3) rozwój sieci usług na rzecz osób starszych,**
- 4) wzbogacanie oferty świadczonych usług opiekuńczych,**
- 5) współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starszych,**
- 6) doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starszych jak rodzinne domy pomocy,**
- 7) szkolenie profesjonalnych kadr, zajmujących się opieką środowiskową,**
- 8) zwiększenie dostępności do mieszkań chronionych.**

W 2010 r. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców świadczyło 25 opiekunek domowych zatrudnionych w MOPS na czas nieokreślony, które okresowo były wspomagane przez opiekunki zatrudniane w ramach robót publicznych (średnio 12 osób miesięcznie) i prac społecznie użytecznych (średnio 8 osób miesięcznie). W okresie sprawozdawczym część usług opiekuńczych zlecono do realizacji Centrum Integracji Społecznej w ramach realizowanego programu reintegracji zawodowej i społecznej. Szkolenie przygotowujące do wykonywania usług opiekuńczych w ramach CIS-u przeszły 32 kobiety. Wszystkie opiekunki brały udział w comiesięcznych szkoleniach wewnętrznych organizowanych przez Kierownika Działu Usług Opiekuńczych MOPS. Pomocą w formie usług opiekuńczych w 2010 r. objęto 229 osób, a 8 osób objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

W zakresie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz lokalnych seniorów Miasto wspierało finansowo m.in.:

- Oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Stargardzie Szczecińskim,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Ww. organizacje, w ramach swojej działalności prowadziły wiele różnorodnych zajęć na rzecz osób starszych, które miały na celu m.in. podniesienie ich sprawności fizycznej, intelektualnej oraz zapobiegły wykluczeniu społecznemu.

W 2010 r. Miasto we współpracy z Zachodniopomorskim Zarządem Okręgowym PCK w Szczecinie uruchomiono dzienny dom pobytu dla osób starszych. Ośrodek przeznaczony jest dla 20 podopiecznych, którym zabezpiecza odpowiednią opiekę. Jednocześnie w ośrodku podejmowane są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu osób starszych.

W 2010 r. Miasto wynajęło od STBS-u 1 mieszkanie wspomagane przeznaczone dla osób powyżej 55. roku życia, zrealizowane w ramach Programu „NIE SAMI”.

Podnajemcy lokali w ww. mieszkalnictwie opłacają niższy niż obowiązujący w zasobach Spółki czynsz, tj. wg stawki obowiązującej dla lokali podnajmowanych przez Miasto. Ponadto mogą ubiegać się o obniżkę czynszu i dodatek mieszkaniowy oraz zostać zwolnieni z wpłaty części lub całości kaucji mieszkaniowej, wpłacić kaucję w odroczonym terminie lub ratach.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) **rozwijanie systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania,**
- 2) **wzbogacanie oferty świadczonych usług opiekuńczych,**
- 3) **współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starszych,**
- 4) **szkolenie profesjonalnych kadr, zajmujących się opieką środowiskową,**
- 5) **zwiększenie dostępności do mieszkań chronionych,**
- 6) **rozwój sieci usług na rzecz osób starszych**

Kierunki do realizacji w latach następnych:

- 1) **stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze i pielęgnarskie,**
- 2) **doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starszych jak rodzinne domy pomocy.**

Należy dążyć do tworzenia nowych, dotychczas nie realizowanych form wsparcia, a także podejmować działań informacyjne dotyczące funkcjonujących placówek, które świadczą usługi na rzecz osób starszych. Należy również rozważyć możliwość realizacji przedmiotowych działań we współpracy ze Starostwem Powiatowym.

2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych - kierunki:

- 1) **podjęcie działań w kierunku rozwijania i upowszechniania działań klubów seniora,**
- 2) **systematyczna współpraca z domami pomocy społecznej i zakładami opieki zdrowotnej, działającymi na terenie powiatu,**
- 3) **szerzenie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym,**
- 4) **promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym,**
- 5) **prowadzenie kampanii informacyjnych zmierzających do umocnienia się rzeczników interesów osób starszych, którymi są zwłaszcza organizacje pozarządowe,**
- 6) **upowszechnienie dostępu do edukacji dla osób starszych (rozwój placówek i form kształcenia i oświaty),**
- 7) **współpraca w zakresie budowy programów promujących zdrowie wśród osób starszych,**
- 8) **tworzenie warunków uczestnictwa osób starszych w kulturze i wypoczynku.**

W celu przeciwdziałania izolacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych Miasto dofinansowało prowadzenie (przez lokalne organizacje pozarządowe) Klubu Seniora, Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych. Główna działalność skupiała się m.in. na promowaniu wartości kulturalnych oraz aktywnego wypoczynku osób starszych. W 2010 r. z różnych, oferowanych przez kluby form aktywności skorzystało ponad 570 seniorów.

Działający na terenie miasta Uniwersytet Trzeciego Wieku oferował wiele atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu dla osób starszych. Dla słuchaczy organizowano m.in. działalność kulturalną, prowadzono promocję zdrowia oraz wykłady o tematyce zgodnej z zainteresowaniami słuchaczy. Zachęcając osoby starsze do udziału w życiu społecznym prowadzono również stronę internetową, na której publikowano najważniejsze wydarzenia dotyczące tej organizacji oraz form prowadzonej działalności.

W minionym roku w ramach działań integracyjnych Stowarzyszenie „Potrzebny Dom” (przy udziale STBS Sp. z o.o.) zorganizowało na terenie os. Lotnisko festyn integracyjny pn. „Dzień Sąsiada”, który stanowił kontynuację zorganizowanej w 2009 r. imprezy pn. „Poznaj Swojego Sąsiada”. Ideą przewodnią organizatorów festynu była chęć ożywienia kontaktów sąsiedzkich mieszkańców osiedla.

W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z okazji Dnia Seniora zorganizowano wyjazd do Teatru Polskiego w Szczecinie dla grupy 9 osób starszych, które brały udział w zajęciach Klubu Integracji Społecznej w 2009 r.

MOPS systematycznie współpracował również z domami pomocy społecznej i z zakładami opieki zdrowotnej działającymi na terenie powiatu.

W 2010 r. do domów pomocy społecznej MOPS skierował 11 osób, natomiast na umieszczenie oczekiwało 7 osób. Ośrodek wносił również opłaty za pobyt tych osób - na zasadach określonych przepisami prawa.

Łącznie we wskazanych placówkach przebywało 53 mieszkańców Stargardu Szczecińskiego skierowanych przez MOPS.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) **podjęcie działań w kierunku rozwijania i upowszechniania działań klubów seniora,**
- 2) **systematyczna współpraca z domami pomocy społecznej i zakładami opieki zdrowotnej, działającymi na terenie powiatu,**
- 3) **promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym,**
- 4) **upowszechnienie dostępu do edukacji dla osób starszych (rozwój placówek i form kształcenia i oświaty),**
- 5) **tworzenie warunków uczestnictwa osób starszych w kulturze i wypoczynku.**

Kierunek wymagający kontynuacji oraz rozszerzenia działań: **współpraca w zakresie budowy programów promujących zdrowie wśród osób starszych** - programy zdrowotne kierowane do seniorów i mające na celu zachowanie przez nich jak najdłużej witalności i aktywności psycho – fizycznej powinny być podejmowane i upowszechniane wśród ogółu seniorów, a nie tylko wśród tych, którzy są zrzeszeni w organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób starszych. Dostrzega się także potrzebę zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych z zakresu geriatryi.

Kierunki wymagające podjęcia działań:

- 1) **szerzenie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym** - zwiększające się potrzeby w zakresie pomocy świadczonej na rzecz osób starszych wskazują na konieczność wykorzystania w tym zakresie także wolontariatu. Niezbędne jest więc stworzenie odpowiedniego zaplecza w tym zakresie,
- 2) **przewodzenie kampanii informacyjnych zmierzających do umocnienia się rzeczników interesów osób starszych, którymi są zwłaszcza organizacje pozarządowe** - kwestia zabezpieczenia odpowiedniej pomocy stale rosnącej liczbie osób starszych wymaga odpowiedniego promowania podmiotów (w tym w szczególności organizacji pozarządowych) podejmujących działania na rzecz seniorów. Stąd kampanie skierowane do lokalnej społeczności są nieodzownym działaniem w tym zakresie.

V CEL STRATEGICZNY:

Partnerstwo na rzecz rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cele szczegółowe:

1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej – kierunki:

- 1) wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej osób ubogich i wykluczonych społecznie,**
- 2) systematyczne doskazywanie pracowników socjalnych (rozwój superwizji),**
- 3) motywowanie pracowników socjalnych osiagajacych specjalizacje w zawodzie,**
- 4) analiza warunkow lokalowych, w szczegolnosci z uwagi na zachowanie warunkow do intymnosci i poufnosci w kontaktach z klientami MOPS,**
- 5) zwiakszanie liczby pracowników socjalnych stosownie do potrzeb.**

W celu profesjonalizacji sluzb spolecznych w 2010 r. pracownicy socjalni MOPS systematycznie uczestniczyli w szkoleniach dotyczacych:

- przeciwdzialania przemocy w rodzinie,
- tworzenie i funkcjonowanie zespolow interdyscyplinarnych,
- kierowania do jednostek pomocy spolecznej – zasady i tryb wydawania decyzji, kierowania spraw do Sadu, zawierania umow i mian odp latnosci,
- wizyty studyjnej – tworzenie programow wychodzenia z bezdomnosci,
- orzekania o stopniu niepe lnosprawnosci,
- praca z trudnym klientem,
- pracy asystenta rodzinnego i aktywizacji spolecznej osob objetych jego pomoc a,
- „Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu – zagadnienia praktyczne”,
- Promocji integracji spolecznej – Priorytet VII POKAL.
- pracy asystenta rodzinnego i aktywizacji spolecznej osob objetych jego pomoc a,
- prawa pomocy spolecznej – najnowsze zmiany nowe zadania,
- wspolpracy publicznych sluzb zatrudnienia z pracownikami pomocy spolecznej,
- realizacji projektow systemowych w priorytecie VII POKL.

Ponadto 7 pracowników uko ncz ylo studia podyplomowe o profilach: organizacja i zarzadzanie pomoc a spoleczna, zarzadzanie funduszami europejskimi. Dodatkowo 2 pracowników rozpoczelo studia podyplomowe na kierunku gerontopedagogiki w Akademii Medycznej w Szczecinie. Jeden pracownik kontynuuje studia wyzsze I stopnia.

Pracownicy socjalni odbywaja rowniez cotygodniowe spotkania w celu przedyskutowania problemow, ktore powstaly w trakcie pracy z klientem oraz przekazywania informacji, dotyczacych nowych metod wykorzystywanych w pracy socjalnej.

W celu zachowania warunkow intymnosci i poufnosci przyjmowaniem wnioskow osob zainteresowanych uzyskaniem swiadczen ze strony MOPS-u zajmuje sie zespol ds. informacji i pomocy dora znej. Wszelkie problemy osob i rodzin omawiane sa w srodowisku zamieszkania klienta w trakcie wywiadu srodowiskowego.

Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPS-ie jest zgodna z wymogami zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2000 mieszkancow.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1:

Wszystkie kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych.

2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego – kierunki:

- 1) aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi,**
- 2) wsparcie postaw obywatelskich (system bezpłatnej informacji, poradnictwa obywatelskiego i pomocy prawnej), wsparcie lokalnych inicjatyw obywatelskich,**
- 3) zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi, w szczególności poprzez wnikliwą analizę możliwości uruchomienia na terenie miasta centrum organizacji pozarządowych,**
- 4) kontynuacja edukacji społecznej w zakresie występujących problemów społecznych i programów służących ich rozwiązywaniu poprzez organizację seminariów i konferencji tematycznych.**

Miasto aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi zlecając im corocznie do realizacji wiele zadań własnych oraz zabezpieczając w swoim budżecie odpowiednie środki na ten cel. W 2010 r. Miasto współpracowało z 48 organizacjami pozarządowymi zawierając 75 umów na realizację zadań własnych. Na dotacje dla organizacji pozarządowych przeznaczono środki w wysokości 3.684.621,- zł.

Dążąc do zintegrowania działań lokalnego III sektora w 2010 r. prowadzono działalność Stargardzkiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, którego celem jest nieodpłatne wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie prowadzonych przez nie działalności. Centrum realizowało swoje działania m.in. poprzez: wsparcie logistyczne, doradztwo i szkolenia, wsparcie informacyjne oraz promocję lokalnych organizacji pozarządowych.

Kontynuowano również działania realizowane w ubiegłych latach. Działalność prowadził Pełnomocnik ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Konsultowano akty prawa miejscowego, m.in. roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, który określa szczegółowe cele, zasady oraz priorytetowe obszary współpracy Miasta Stargard Szczeciński z podmiotami III sektora. Ponadto informowano organizacje pozarządowe o zadaniach publicznych przewidzianych do realizacji, o ogłaszanych konkursach ofert oraz o wynikach ich rozstrzygnięć.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2:

Kierunki realizowane prawidłowo i przewidziane do kontynuacji w latach następnych:

- 1) aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi,**
- 2) wsparcie postaw obywatelskich (system bezpłatnej informacji, poradnictwa obywatelskiego i pomocy prawnej), wsparcie lokalnych inicjatyw obywatelskich.**

Kierunek wymagający kontynuacji oraz rozszerzenia działań: **kontynuacja edukacji społecznej w zakresie występujących problemów społecznych i programów służących ich rozwiązywaniu poprzez organizację seminariów i konferencji tematycznych - wskazane są działania mające na celu popularyzację przedsięwzięć ekonomii społecznej.**

Kierunek zrealizowany: zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi, w szczególności poprzez wnikliwą analizę możliwości uruchomienia na terenie miasta centrum organizacji pozarządowych.

Informacja opracowana przez zespół wdrażający Strategię rozwiązywania problemów społecznych Miasta Stargardu Szczecińskiego powołany zarządzeniem Nr 7/2007 Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego z dnia 4 stycznia 2007 r., zmieniony zarządzeniem Nr 99/2007 z dnia 22 lutego 2007 r., zarządzeniem Nr 183/2008 z dnia 14 maja 2008 r., zarządzeniem Nr 26/2009 z dnia 22 stycznia 2009 r. oraz zarządzeniem Nr 177/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r.

Przewodniczący zespołu wdrażającego
Strategię rozwiązywania problemów społecznych
Miasta Stargardu Szczecińskiego

Z-ca Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński

Rafał Zając